

Datum
2024-11-15

Sametingets Diarienummer
Dnr. 2024-1755

Enligt sändlista

Förslag till ändringar av Sametingets föreskrift STFS 2007:9 om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar

Konsekvensutredning för föreslagen förändring översänds till de myndigheter, organisationer och samebyar som kostnadsmässigt eller på annat betydande sätt berörs av föreskriften.

Eventuella synpunkter ska ha kommit in till Sametinget **senast den 8 december 2024**. Svaren bör lämnas per e-post till kansli@sametinget.se. Ange **dnr 2024-1755** i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Enskilda har också möjlighet att lämna synpunkter.

Frågor om förslaget besvaras av jurist Ellen Blind, ellen.blind@sametinget.se

Sändlista:

Samtliga samebyar

Svenska Samernas Riksförbund

Renägarförbundet

Koncessionssamebyarnas intresseförening

Länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Dalarnas och Västernorrlands län

Naturvårdsverket

Čujuhus/adress

Sámediggi/Sametinget

Box 90

981 22 GIRON/KIRUNA

Telefovdna/telefon

0980 - 780 30 (växel)

e-post: fornamn.efternamn@sametinget.se

Guossuhančujuhus/besöksadress

Adolf Hedinsvägen 58

www.sametinget.se

Org.nr.: 202100-4573

2024-11-15

Dnr: 2024-1755

Konsekvensutredning med anledning av ändring i Sametingets föreskrifter (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar

Bakgrund

Av 4 § viltskadeförordningen (2001:724) framgår följande. Sametinget lämnar ersättning för skador på ren som orsakas av varg, björn, järv, lo eller kungsörn. Ersättningen ska utan ansökan betalas ut till en sameby utom i de fall som avses i 10 §. Vidare framgår av 5 § att ersättning för skador som orsakas av varg, järv och lo lämnas på grundval av antalet föryngringar eller regelbunden eller tillfällig förekomst av respektive rovdjursart inom samebyns betesområde. Ersättning för skador som orsakas av björn och kungsörn lämnas om arterna förekommer inom en samebys betesområde.

Av 13 § samma förordning framgår att Sametinget får meddela föreskrifter om bidrag och ersättning som avser skada av vilt när det gäller rennärningen.

Den 1 november 2024 trädde ändringar i viltskadeförordningen (2001:724) gällande ersättningssystemet för skador på ren som har orsakats av björn i kraft. Ändringarna innebär att det har införts en möjlighet för Sametinget att en del av ersättningen även ska kunna lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor. Sametinget ska, om regeringen på förslag av Sametinget beslutat så, fördela den delen av ersättningen mellan berörda samebyar i förhållande till uppskattat antal björnar, eller på uppskattad täthet av björn, inom betesområdena. Med anledning av dessa ändringar måste Sametingets föreskrift (STFS 2007:9) ändras för att Sametinget, utöver arealbaserad ersättning, även ska kunna lämna ersättning till samebyar baserat på uppskattat antal björnar, eller på uppskattat täthet av björn, inom de samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor. Utbetalning i enlighet med ändringarna förväntas kunna ske under 2024.

Ändringsförslag

Följande ändringar av nuvarande föreskrift (STFS 2007:9) föreslås med anledning av ändringarna i viltskadeförordningen (2001:724).

14 §

Nuvarande lydelse

Den ersättning som lämnas för skador orsakade av björn och kungsörn lämnas utifrån samebyns barmarksareal.

Förslag på ny lydelse

Den ersättning som lämnas för skador orsakade av björn och kungsörn lämnas utifrån samebyns barmarksareal.

För det fall regeringen, på förslag av Sametinget, beslutat att en viss andel av det totala beloppet ska lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor ska den delen fördelas mellan berörda samebyar i förhållande till uppskattat antal björnar, eller till uppskattad täthet av björn, inom betesområdena.

Motivering

Den 1 november 2024 trädde förordning (2024:671) om ändring i viltskadeförordning (2001:724) i kraft. Ändringen innebär bland annat att regeringen, på förslag av Sametinget, kan besluta att en viss andel av det totala beloppet för ersättning för skador som björn orsakat ska lämnas till samebyar där förekomsten av björn är särskilt stor. Om så sker fördelar Sametinget den delen av ersättningen mellan berörda samebyar i förhållande till uppskattat antal björnar, eller till uppskattad täthet av björn, inom betesområdena.

För att möjliggöra sådan fördelning behöver Sametinget ändra sina befintliga föreskrifter (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar som idag endast medger att ersättning som lämnas för skador orsakade av björn lämnas utifrån samebyns barmarksareal.

Beskrivning av ändringar

Att ett andra stycke läggs till i 14 § som motsvarar den aktuella ändringen i viltskadeförordningen.

Övrigt

Det föreslås att rennäringsnämnden beslutar om riktlinjer som närmare vägleder föreskrifternas tillämpning. Genom att inte skapa alltför detaljerade föreskrifter utan i stället göra förtydliganden i riktlinjer behåller föreskrifterna en flexibilitet i tillämpningen i förhållande till övriga faktorer vilka kan komma att påverka ersättningen. Exempel på detta kan vara inventeringsmetodik och resultat, forskningsresultat som berör björnstammen, förhållanden och förutsättningar inom samebyarnas betesområden.

När bedöms förekomsten av björn vara särskilt stor?

För utbetalning av ersättning för skador som orsakats av björn föreslås som utgångspunkt den arealbaserade ersättningen. Utöver det föreslås att de samebyar som har skador grundat på uppskattat antal björnar som överstiger den arealbaserade ersättningen ska få mer

ersättning. De samebyarna bedöms ha en särskilt stor förekomst av björn. Ersättningen betalas ut i förhållande till antalet björnar, det vill säga, fler björnar ger en högre ersättning.

Konsekvenser av förslaget

Enligt 3 § förordning (2024:183) om konsekvensutredningar ska en förvaltningsmyndighet, inför beslut om föreskrifter eller allmänna råd, ta fram en konsekvensutredning och dokumentera denna.

För att Sametinget ska kunna utbetala ersättning i enlighet med den ändring i viltskadeförordning (2001:724) som trädde i kraft den 1 november 2024 måste Sametingets föreskrift (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar ändras. De föreslagna ändringarna medför en mer ändamålsenlig fördelning av ersättning för skador som björn orsakar på renar. I regleringsbrevet till Sametinget (anslag 1:22 Främjande av rennäringen m.m. inom utgiftsområde 23) kommer det fortfarande fastställas med vilket totalt belopp ersättning ska lämnas för skador som björn orsakar på renar. Om ingen ändring genomförs kommer Sametinget endast kunna betala ersättning utifrån samebyarnas barmarksarealer.

Sametingets tillämpning av föreskrifterna i övrigt, inklusive handläggningsrutiner, förändras inte i någon omfattning avseende övriga rovdjursslag. Vad gäller björnersättningen är det fler faktorer än tidigare som behöver tillmätas betydelse, det är i dagsläget oklart hur detta kommer påverka handläggningsrutinerna eftersom riktlinjer ännu inte är beslutade.

Sametinget bedömer att förslaget inte medför några konsekvenser för samebyarna i fråga om hur ärenden om rovdjursersättning behandlas. Vissa samebyar kan komma att anse att förslaget inte innebär en rättvis björnersättning på grund av att fastställt inventeringsresultat inte reflekterar den faktiska björnförekomsten inom samebyns betesområde. Förhoppningen är att detta problem kommer minska över tid genom bättre inventeringar och att fler samebyar får ett mer rättvisande inventeringsresultat.

Berörda parter ges möjlighet att yttra sig i frågan om ändring av föreskriften innan den antas.